

UNITÁRIUS KÖZLÖNY



A MAGYAR VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET
ÉBRESZTÉSÉRE KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

ALAPITOTTA: DR. BOROS GYÖRGY

EGYLETI ÉLETÜNK

Az egyház az a szervezet, amelyben a lelki élet minden kívánalma megvalósítható. Valamikor réges-régen az egyház megalakulásakor így fogták fel az egyház hivatását és az egyház tagjainak tevékenységét. Az egyház alakulása idejében minden tag tevékenyen együttműködött testvéreivel az ifjú szervezet és saját üdve érdekében. Természetes is volt ez az együttműködés, mert hiszen csak azok léptek be az egyházba, akiket saját elhatározásukból hitük és benső meggyőződésük arra készítetett. Akiket a hit, remény és a szeretet arra vezérelt. A hittől és testvéri szeretettől áthatott ember a keresztény közösségért, annak előmeneteléért minden tőle telhetőt megtett. Sőt a mai ember előtt szinte elképzelhetetlen, hogy sokan életüket is feláldozták eszményeikért, szeretet közösségükért. A vértanúnak hosszú sorozata a kereszténység történetében a legfőlegelőbb példák szolgálnak a mai ember számára is.

A Kereszténység megerősödésével, általános elterjedésével a helyzet megváltozott. Az ember már keresztény társadalomban lát napvilágot. Gyermek, ifjú és felnőtt korban is élvezi a kereszténység áldásos, isteni adományát. Sokan még most a vörös rém óriási erőfeszítésére sem gondolnak arra, hogy a társadalomnak lehet más berendezése is. Nem gondolnak arra, hogy más felekezetek küzdenek, munkálkodnak, fejlesztik erejüket, benső életüket s ezáltal kifejelt más felekezetekre is hatnak. A szervezett istentelenség pedig óriási pénzt és tevékenységet áldoz arra, hogy a maga céljait elérje s az egyházaktól a híveket elhódítsa.

A mai feladatok elérésére minden keresztény felekezet alkotott belső

TEMETTÜNK

A halál, a temetés nem rendkívüli esemény s hogy mégis írni akarunk róla, csak azért van, mert ahogy temettünk, ez egy kicsit szokatlan a társadalom mindennapi életében. Azt mondják, hogy a halálnak nincsenek fokozatai; nincsen szép halál és rút halál, nincsen jó halál és rossz halál, sem esztétikai, sem etikai értékeléssel nem felmérhető az a fizikai és lelki történet, mely mindannyiszor könnyeket csal a szemébe annak, aki közelében van. A halálnak csak körülményei vannak. És minden esetben ezek a körülmények határozzák meg a fájdalom mélységét, a gyász erejét és ezek a körülmények írják elő, hogy, milyen mértékben tartja fogva lelkünket egy vagy más temetés.

Kolozsváron és több más városban az elmúlt napokban szokatlan gyászmenetben kísértünk halottakat örök pihenőre. Egyetlen napon százakat helyeztünk koporsóba s tettük azokat hosszú sorba a temető földjébe. Sírtunk, de a könnyeinken át és azokon túl az egész szertartás alatt fogva tartott valami nehéz, nyomasztó érzés. Megtört lélekkel, nehéz fájdalommal álltuk körül a beláthatatlan koporsó sort, de gondolataink mégis összetört édesanyák, darabokra szaggatott ártatlan gyermekek hült tetemén túl fáradtan kergetőztek. Elborult tekintettel, összefacsarodott szívvel gyöngéden öleltük át azokat, kik vigasztalanul álltak a szabadságra megérkezett katona koporsójánál s velük együtt éreztük a végtelen tragédia kegyetlen játékát s közben gondjaink a hitvány halállal elpusztultak felett némán tornyosultak. Nyomasztó érzéseink, kergetőző gondolataink s nehéz gondjaink a halálgépek szörnyű pusztításainak az ártatlan áldozatai mellett önmagunk felé irányultak. Ott a temetőben, halottakat sirató, szomorú hangulatban belénk döbönt a nagy igazság, hogy tulajdonképpen minden temetéskor egy kicsit magukat siratják az élők. Saját sorsuk, saját végzetük rajzolódik fel nehéz, sötét színekben s ezért ernyed el a lélek. Siratjuk magunkat, akik szegényebbek lettünk egy anyával, egy testvérral, egy gyermekkel, egy baráttal, akiknek életéből ezután hiányozni fog valami és valaki, aki pedig a boldogságot jelentette eddig. Tudjuk, szent meggyőződéssel hisszük, hogy aki elment, akinek sebeit gyógyító írral első segélyben a Gondviselő szeretete részesíti, azt már nem tépik gondok és kínok, az igazi vesztesek mi vagyunk, a temetés súlya ránk nehezedik, kik életben maradtunk.

Ennél a temetésnél, a kolozsvári hősök sírja között minden eddiginél inkább éreztük, hogy rólunk, életben maradt ezerek felől szakadnak fel kérdések az idő végzetes lelkéből. A nyomorú ellenség, ki fizetett bérencein át tömegtemetéseket készít szerte Európa városában, itt a magyar földön, a szabadságért annyiszor vérezett, megbűnhődött multú nép szerény portáin tulajdonképpen nem a holttesteket, a széthulló gyermekkezeket és lábakat számlálgatja, hanem kalmár szemei azt fürkészik, hogy az életben maradtok lelke milyen mélyen rendült meg a borzalomak véres cirkuszának láttán. Az ellenség a berepülés értékét nem annak alapján méri le, hogy egy-egy magyar városban három vagy négyszáz koporsót helyeznek a nemzeti fájdalom és keserű gyász ravatalára, hanem a kiértékelést a megrendült lelkek, az ellenállási erőiben meggyengült belső arcvonal katonáinak új magatartása alapján végzi. Annyit ér

szervezeteket. Ezek a belső szervezetek egyleti élet formájában valószínűleg meg többnyire, de megvalósulhatnak az egyház alkotmányához szorosan hozzátartozó szervezetben is. Ilyen például a protestáns egyházaknál a presbiteri, belmissziói stb. szervek és a különböző egyletek, a katolikusoknál az ú. n. *actio catholica*.

Az unitárius lélek a hitet az értelemmel, a mély vallásosságot a tudománnyal együtt művelte. Így volt ez mindig és mindenütt. A sok barátjával Székelyföld ugaraiban éppen úgy, mint nagyvárosi akadémiái tagjainál. Az unitárius egyház mindig nagy fontosságot tulajdonított a műveltségnek, mert abban a meggyőződésben volt mindig, hogy a magasabb műveltséggel mélyebb vallásosság jár. Mi tehát a vallásosság művelése mellett a tudásra és ismeretre is nagy gondot fordítunk, mert csak a kettőnek összhangja teremthet egységes lelket.

Így fogva fel a kérdést, mi sem természetesebb, hogy mi nem elégedhetünk meg az egyháznak azzal a tevékenységével, amit az istentiszteletek és más szertartások alkalmával nyerünk az egyházi munkában, az egyház építésében. Ezt megtehetjük, mint presbiterok, ha azok vagyunk, vagy mint egyházközönségi tagok, de sokkal nagyobb lehetőség nyílik erre, ha egyleti életben cél- és tervszerűen egységes rendszerrel és módszerrel együtt működhetünk. Erre való az egyleti élet, a Dávid Ferenc egylet körében. Valahogy úgy kell átszervezzük az életünket, hogy a serdülő, fejlődő gyermek, ifjú már egyletbe kerülhessen és egész életében korának megfelelő egyletben működhesse mindaddig, míg a sírba nem megy örök pihenésre. Minden gyakorló lelkész jól tudja, hogy manapság nemcsak egyházi egyletek, hanem nemzeti és gazdasági egyesületek is vannak s a túlsok egylet gyakran megölelje az egészséges egyleti életnek. Ez a kérdés a gyakorlati vezetőnek gondot okoz, de a vallásos, egyházi mozgalmat nem lehet figyelmen kívül hagyni. Csak az igazán vallásos ember igazi hűséges fia nemzetünknek. A nemzeti és vallásos érzés a lélek mélyéből fakad, ott van a forrása, amely együttesen táplálja az életet, az egyénét éppen úgy, mint a társadalom életét s a nemzeti gondolat mellett táplálnunk kell a vallásit is. Még pedig azt a vallási gondolatot, amely Dávid Ferenc lelkéből származott s amely a magyar lélek táplálására a legalkalmasabb.

Nem lehet tehát a Dávid Ferenc egyletet fölöslegesnek tekinteni az egyházi életünkben.

B. P.

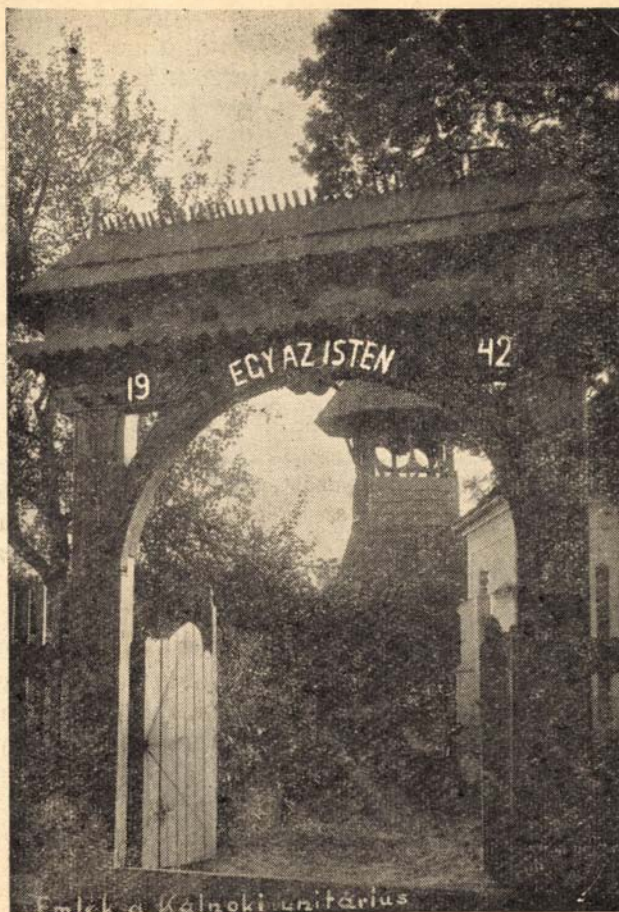
a gyarmatbirodalmak gögös vezérei szemében egy-egy terrortámadás, amennyivel bátorabban, kapkodóbbá tehetette az életben maradt milliókat. Nem a megnyitott sírok számoltak, hanem a meghasadt lelkek, nem dermedt tetemek véres tekintete, hanem a könnyes szemek és rémült arcok, melyek siratnak és jajveszékkelnek.

Ez az egyetlen vigasztaló ebben a temetésben. Mert aki látta a menetet s aki ott volt a felekezetek papjainak imáit hallgatva a nagy temetésen, az meggyőződhetett arról, hogy az életben maradtak, egytől-egyig, mind tudják, mire megy a kegyetlen játék s láthatta, hogy az összeszorított ajakkal gyászoló elszánt nemzeti ereje az Istenben való bizalom segítségével a vas halál-esőjében megújult és ellenállóbbá vált. Akár áldozatoknak mondjuk az elpusztult százakat és ezereket, akár hősöknek nevezük őket, egy bizonyos: mi, akik életben maradtunk, tudjuk, hogy onnan túlról, az óceán partjairól azt figyelik ezekben a napokban igazán, hogy milyen gondolatokkal tudunk mi magyarok itt temetni.

Isten az élőknek Istene az evangélium tanúságai szerint s mi életben maradtak az élők Istenéhez fordulunk bízva lelkünk megacálosodott hitével s reménységgel gondolunk arra, hogy a történelem folyamán olyan sokszor temetett népünk nehéz gyásza ezúttal is elmúlik s övéiket sirató, megtört lelkek a hősi ellenállás áldozatos harcában, a jövő építéséért folytatott megfeszített munkában meggyógyulnak és felegyenesednek. Láttunk már ilyen meggyógyult édesapákat és édesanyákat, beszélünk velük a temetés után néhány napra s őszinén írhatjuk le, hogy az ilyen háborús módszernek fordított eredménye van. Ezek a magyar városok külsőleg és belsőleg ma már felkészültebben várják a támadó hullámok vigyorgó négerjeit, kik a nyugati kultúra nevében felszabadítani fölénk repülnek. Más gondolatokkal indulunk óvóhelyeinkre, ha megszólalnak a vészt jelző szirénák s más tekintettel tudjuk egymást biztatni, mert a tűzkeresztségen átestünk s mert tapasztaltuk, hogy esetleg megásandó sírjaink mellett nem egy siránkozó, megriadt tömeg könnyezik majd, hanem a büszke nemzet szent gyászában forró elhatározású közösséggé épülnek majd az ezerek.

Temettünk s ha kell, újból temetni fogunk, mert a hely, ahol állunk, nemzeti őrhely, a második, vagy belső arcvonal állása s mi itthon nem akarunk, nem fogunk gyengébb és gyávább katonák lenni, mint azok, kik százszor súlyosabb körülmények között elől harcolnak

Dr. ABRUDBÁNYAY JÁNOS



Az
újjaépített gyönyörű
kálvária templom
székelykapuja

Imádság és népmű-
vészet van ebben a
gyönyörű alkotásban

DÉLERDÉLYI HÍVEINK

Keveset tudunk róluk. Mesterséges határokon nehezen szűrődik át az a hirtanyag, melynek minden foszlánya számunkra édes-bús élménnyé válhatna. Nehéz, egyedülvaló sorsukban, mely néhány éve reájuk szakadt, különösen

sorokban keresik fel az imádságházat, hogy együtt legyenek s az áhitat melege, a zsoltár vigasztalása nehéz életük lelkitarisznyáját egy újabb hét vándorlására megtöltse. Különösen sokat imádkoznak azért, hogy a család azon

fennmaradása érdekében. Bizony sok gyülekezetünk van lelkes nélkül, több iskolánk tanító nélkül — az élet azonban megy tovább.

Kövendi egyházközségünkről kapott értesüléseink alapján tudjuk, hogy onnan egyszázhetvenheten jöttek át. A falu színe virága. Különösen a fiúk. Mondják, hogy fájdalmas látvány ott a vasárnap délután, amikor leányok hosszú sora egy szál legény nélkül bánatosan sétál végig a főutcán. Három és fél éve alig volt esküvő a faluban, alig kereszteltek néhányat. Csak a temetések száma és aránya maradt a régi. Olykor eljönnek anyák, hitvesek és gyermekek a feleki határhoz találkozni övéikkel. Könnyek nélkül nehéz végignézni az ilyen találkozásokat.

Az idén 27-en konfirmáltak a szép festményekkel díszített templomban. Virággal díszítették fel minden padját. zöld füvet hoztak a templom földjére s zöldágakat a falu végén levő egyházi erdőből. Gyönyörű volt a templom — mondják — de a könnyek is ezüstösen csillogtak, amikor az ifjú gyermekcsereg először érintette ajkához a szent poharat. Imádkoztak ók áldozócsüörtökön sok mindenért, de különösen imádkoztak azért, hogy minél hamarabb együtt lehessenek azokkal, kiket nagyon-nagyon szeretnek. Képet is kaptunk a konfirmáltakról. Bende Béla lelkes kezében a hagyományos csokor, melyet az ifjú sereg hálája kifejezéseként ad át a konfirmálás után. Kedves és figyelmes szokás ilyenkor, hogy a kettősorba álló konfirmálók a templomkaputól a papiház ajtójáig kísérik azt, aki paláttal vállán, ünnepi érzések között az életre tanácsot adott a nagy alkalmával.



elviselhetetlen az, hogy egyhangúbbá, szomorúbbá lettek az utcák, halkabbak a templomi énekek. Azok hagyták ott falujukat, házaikat, szeretteiket, kik éppen a jókedvet, a reményt, az erőt képviselik: az ifjak. Azok mellett a súlyos korlátozások mellett, melyek a kisebbségi magyarra ki vannak ott mérve, még a háborús nehézségek is fárasztóvá teszik az életét. A gazdasági munkák annak ellenére, hogy a munkaerők jó része nincsen otthon, rendszeren folynak s anyagi vonatkozásban általában nem érkezik panasz tőlük. A szövetkezetek korlátozott körülmények között, de munkálkodnak s a faluvezetők mindent elkövetnek, hogy a lehetőségeket ilyen irányban kihasználják. A kultúrházak körül csend van. Az egyházi élet egyleti vonatkozásai teljesen szünetelnek. Vasárnapoként azonban megszólalnak a harangok s akik ottmaradtak, sűrű

tagjai, kik eljöttek az új népvándorlásban, újra visszamehessenek s újra együtt lehessenek abban a drága közösségben, melybe örökké tartoztak.

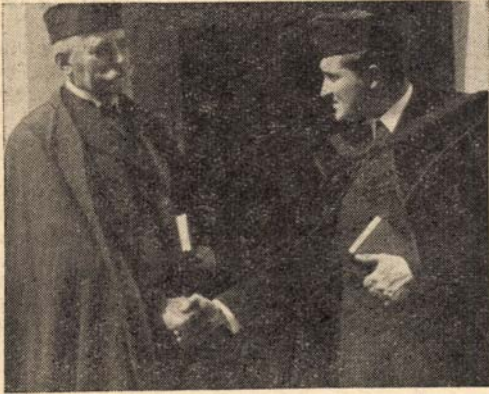
A tordai egyházi vezetőség mindent elkövet, hogy a hívek lelki ellátása meglegyen. Gondoskodik a vallásérkölsi nevelésről s azokról az általános kultúr-szükségletekről, melyeket még ma is biztosítani kell ott a magyar nemzet



A MENEKÜLTEK egy csoportja virágot helyezett néhai *Tanka Károly* felügyelő-gondnok házsongárdi sírjára. Sok szeretettel és őszinte kegyelettel őrzik emlékét. Egykor községük bírása volt s az alatt a néhány év alatt örökre szívébe zárták. Kik rendre átjönnek a határon, emberi kötelességüknek tartják ellátogatni a sírhoz s néhány szál virágot helyezni arra.

EGYHÁZÉPÍTŐK

ŐRSÉGVÁLTÁS ÁRKOSON



Atadom — Átveszem

Irtunk már erről, de a nagyszerű ünnepség után újra visszatérünk erre az egyházközségünkre. Örökre emlékezetes marad minden résztvevő számára a búcsúzás és beköszöntés sok drága mozzanata. Egyházunkat dr. Geley József főgondnok, Csifó N. László egyházi titkár és dr. Kovács Lajos teol. tanár képviselték. Az ünnepség minden mozzanata szépen kidolgozott terv szerint folyt le s megérzett azon, hogy a hívek egyforma szeretettel veszik körül azt, aki távozik és azt, aki érkezik. Megható és bizó erejű beszédek, szívből jövő köszöntők, virágcsokrok tették meleggé, színessé és áhítatossá az ünnepet. Köszöntjük még egyszer a távozó szolgát, aki bizonyára hallja az Isten megnyugtató izenetét: „Jól vagyok, jól, hív és jó szolgám, többre bízlak ezután“ és köszöntjük az új lelkészt, kinek vállaira ha nem is szállt galamb, sokan hallották az ünnepség rendjén az imádság templomi csendjében: „Ez az én szerelmes fiam, kibem én gyönyörködöm“. És köszöntjük a gyülekezetet, az áldozatkészség és építő erő áldott közösségét, mely annyiszor adta tanújelét nagyszerű unitárius lelkiségének.



A fiatal papnét virággal köszöntik



A keblitanács az új lelkész kocsija után



Lányok koszorúja a díszkapu előtt.

IFJÚ NEVELŐK

ÚJ VALLASTANÁROK. Május 25-én a Teológiai Akadémia Vizsgáló Bizottsága előtt *Izsák Vilmos*, *Nagy Ferenc* és *Sebe Ferenc* lelkészek középiskolai vallastanári vizsgát tettek. A három atyánkfia az ifjú lelkésznevezettek kiváló képviselői. Eddigi munkásságuk és tevékenységük mindnyájunk előtt ismeretes, bízunk abban, hogy bennük komoly, jól képzett és a hivatásuk magaslatán álló egyházi férfiakat köszönthetünk ezután is.

FERENCZ JÓZSEF debreceni lelkészünk május 26-án a történelmi jogi szakcsoport tárgyaiból teológiai magántanári vizsgát tett. A bizottság megállapította, hogy „A Magyarországi Unitáriusság és az Unitárius Egyházközségek lélekszámának alakulása 1692—1942“ című dolgozatát, „mint úttörő munkát kiválóan tartjuk“. Ferencz József mint missziós munkát végző lelkész, lelkiismeretes, mint egyházi szervező, eredményes, mint intézményeinket és egyházi munkásainkat ismerő, egyházi problémáinkat felmérő és megítélő egészen sajátos egyéniség. Az Egyház ma lefolyó küzdelmes történeteit és más, nem unitárius közületekhez való viszonyulását, az állammal való kapcsolatait nálánál jobban kevesen ismerik. Örömeinkre szolgál, hogy ilyenirányú tevékenységét öntudatosabbá teendő komoly történelem tanulmányozásába kezdett. Öszinte lélekkel köszöntjük új sikere alkalmából.

TEOL. AKAD. VIZSGÁZTATÓ BIZOTTSÁGA előtt *Bencze Márton* és *Gellerd Imre* jeles eredménnyel lelkészképesítő vizsgát tett. Két kitünő teol. hallgató jutott a végső bizonyítványhoz s ezzel abba a helyzetbe került, hogy önállóan irányítson és vezessen egy egyházközséget. Köszöntjük őket.

Velük egyidőben vizsgáztak a negyedévről *Bajor János*, *Bedő Béla*, *Péter Ödön* és *Székely Gergely*. Mindannyiuk gyakorlati lelkészi munkát végeznek, vagy katonai szolgálatot teljesítenek.

SZÓRVÁNYAINKBA ÜZENÜNK

T Ű Z Ö Z Ö N

Jó Istenünk! Mennyei édes Atyánk! Aki velünk vagy minden órán, minden percen, mint áldott Jelenlét; az erőnek és kitartásnak Lelke, jelen vagy a munkában és törődésben; a féltő aggodalomban és a bizakodásban is, légy jelen most miközöttünk a mi csendes áhítatunkban s avasd ezt a békés családi Otthont a Te szentélyeddé. Hallgass meg! Szent Fiad nevében... Ámen.

2 Péter III. 10.

„Az Úr napja pedig úgy jó majd el, mint éjjeli tolvaj, amikor az eget ropogva elmúlnak, az elemek pedig megégve, felbomlanak, és a föld és a rajta levő dolgok is megégnek.“

Kedves Atyámfiain! — A bibliai őstörténet szerint ez a világ a Bűn miatt egyszer már elpusztult egy mindent megsemmisítő vízözönben. Az Isten — az Ótestamentum ítélő bírása — megbánta, hogy teremtette az Embert s a hagyomány úgy tartja, hogy csak egy család menekült meg a végpusztulásból a Noé bárkájában. Ezuttal nem kutatjuk, hogy ebben a történetben mennyi a mese és mennyi a valóság; de affelől biztos lehet minden igazi hívő lélek, hogy a Világ lelkiismerete, a mindenható Isten ítélőszéke előtt bűn büntetés nélkül nem maradhat. A tévedést meg kell bánni, a hibát jóvá kell tenni, a kiengesztelődést keresni kell, hogy a megsértett erkölcsi világrend alkotó elemei ismét egymásra találjanak s megvalósuljon az egyes ember kebelében és a társadalmi életben az annyira óhajtott lelki harmónia.

Erre mindenképpen törekednünk kell. Nemcsak elméletben, hanem a valóság-érzet kényszerű parancsának engedelmeskedve; mert az első lépést a megigazulás útján nekünk magunknak kell megtennünk. Azt a kényelmes megoldást nem választhatjuk, hogy a saját vállainkra néhezető tehernek egyrészt másvalakire gépiesen átruházzuk. A megbánás könnyeit nekünk a saját szemünkből kell kisasajtolnunk; zaklatott szívünk panaszát nekünk magunknak kell Istennek szent egei felé elsőhajtanunk, ha onnan megnyugtató választ és vigasztaló ígéretet óhajtunk alá esedezni. Mert az „Urnak napja“ — a nagy számadás órája nem késik soká... Az mindig közel van: az apostol szerint *úgy jó el, mint éjjeli tolvaj*, legszebb álmunkat zavarja meg s féltve őrzött kincseinkkel együtt a lelki nyugalmunkat is magával viszi s védtelen magunkra hagy a kísértések óráján. Jaj nekünk, ha ilyenkor átengedjük magunkat a gyáva kapkodásnak, ide-oda futkosva, a helyes irányt eltévesztve, a saját vesztünkbe rohanunk s könnyelműen másokat is magunkkal rántunk; holott egy kis jóakarattal, az isteni Gondviselésbe helyezett töretlen bizalommal magunkat is, másokat is megvédelmezhetnénk még akkor is, *amikor az eget ropogva elmúlnak, az elemek pedig megégve, felbomlanak, és a föld és a rajta levő dolgok is megégnek...“*

Igen, Atyámfiain! Az özönvíz után itt van a nyakunkon a tűzözön. És ezt nem is egy bosszuálló Isten haragja zúditja reánk, védtelen városaink és falvaink ártatlan lakóira, hanem egy minden emberies érzésből kivetkőzött marcona ellenség, amely előtt nem szent sem az Isten háza, sem a házi oltár, sem a ringó bölcső, sem a virágos sírhant, csakhogy telhetetlen étvágyát egy modern Moloch féktelenségével kielégítse.

Hallom, ebben a percben is ott járnak a „Duna—Tisza“ táján. Közlednek felénk. Itt lehetnek minden pillanatban, megismételve azt a súlyos csapást, amelyet a minap gyönyörű Erdélyünk szépséges fővárosára mértek, szemrebbelés nélkül ezeket döntve gyászba és keserűségbe a jóvátételnek minden reménye nélkül.

Hát csak jöjjenek! — Mi azonban csak dolgozzunk és imádkozzunk továbbra, mint akik meg vagyunk győződve afelől, hogy alva-ébredés, élvehalva Isten kezében vagyunk s a reánk szakadt szerencsétlenség nem egyéni, vagy nemzeti bűneinkért kijáró büntetés, hanem csak kemény próba; és ha helyt állunk a mi megbízatásunkban, még látni fogunk szebb és jobb napokat, szívet-lelket megnyugtató és gyönyörködtető békés korszakot, amikor a „farkas és a bárány“ egymás mellett jól megférnek az Urnak áldott mezején, és egy kis Gyermekek legelteti őket...

Utóima: Adja Isten, hogy úgy legyen! Amen.

J. M.

BESZÉLGETER ANDRÁSSAL

En: Hogy úszta meg a multkor a nagy veszedelmet, András?

A.: Amikor beszélgetésünket a légiriadó megzavarta, én egyik főtéri ház óvóhelyére szaladtam s ott éltem végig a nagy támadást.

En: Végignézte a bombasújtotta helyeket?

A.: Én bizony akkor nem, siettem haza. Gyalog kellett mennem, mert vonat aznap még nem indult. Találkoztam azonban emberekkel és asszonyokkal, akik olyan óvóhelyeken húzódtak meg, melyek felett leomott a ház. Egy életre való beszélni valójuk van ezeknek. Érdekes, Tiszteletes úr, hogy egyesek miként fogják fel a dolgot.

En: A bombázást?

A.: Nem magát a bombázást, hanem az ember sorsát és helyzetét. Két méral aszszonnyal mentem hazafelé, akik elbeszéltek, hogy egyik falubeliük elpusztult a támadás rendjén. Szerintük ezt Isten akarta. Így rendelte el Isten!

En: Igen, András, van olyan vallás, mely hisz abban, hogy Isten a világon és emberekkel történő dolgokat előre elrendezte s így minden ami történik, az ő akarata szerint történik.

A.: Eszerint tehát senki el nem kerülheti a sorsát! Ha valakire az van rámerve, hogy egy ilyen támadás alkalmával meghaljon, hiába megy, menekül akárhová, úgylis vége?

En: Akármilyen különösen hangzik, András, azt sokan hiszik, vagy legalábbis sokan magyarázzák így a történeteket. A mi unitárius életfelfogásunk, vallásunk az előre elrendelésben nem hisz. Azt valljuk, hogy minden ember felelős a lépéséért, tetteiért s a saját sorsát éppen ezért nagy mértékben mindenki maga irányítja. Isten — hitünk szerint — egy kicsit reánk bízta azt, hogy életünkkel, a saját sorsunkkal mit csinálunk. Törvényei vannak Istennek s inkább ezek a törvények azok, melyekkel irányítja életünket. Aki ismeri ezeket a törvényeket s azokkal cselekedetei rendjén számol, az gondosan és felelősségteljesen ügyelni tud önmagára is.

A.: Az ember cselekedetének, magaviseletének nem sok értéke volna, ha igaz volna az, hogy a mi lépéseinket nem mi, hanem Isten, a teremtő határozza meg. Én legalább úgy látom, hogy az embernek Isten adott értelmes lelket s azt azért adta, hogy megfelelően használni tudja. Ha ez nem így volna, az embertől nem lehetne számonkérni tetteiket.

En: Igen, András, mi unitáriusok bizunk Isten gondviselésében s hiszünk abban, hogy lépéseinket figyelni s meg vagyunk győződve arról, hogy annak, aki igazán kéri, segítséget nyújt, de érezzük, hogy az életünk alakításának nagy részét reánk, gyermekeire bízta. A saját akaratának egy részéről lemondott a mi javunkra s ezért komoly, nagy a mi emberi megbízatásunk.

A.: Én azt hiszem, Tiszteletes úr, hogy ez a hit önbizalmat és erőt ad nekünk ilyen nehéz időkben.

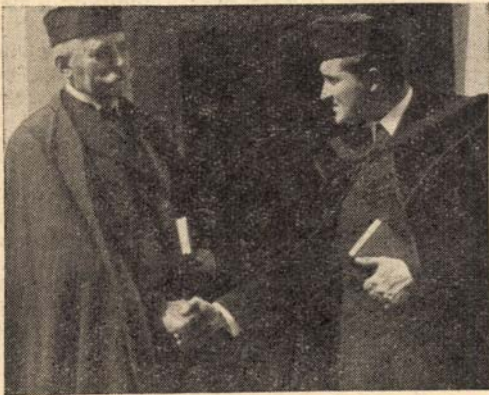
En: Ez így is van, András! Legyer jó unitárius s a szenvedéseket és nehéz napokat jobban tudja elviselni. Isten áldja meg.

A.: Áldja meg az Isten, Tiszteletes úr!

—18—

EGYHÁZÉPÍTŐK

ŐRSÉGVÁLTÁS ÁRKOSON



Atadom — Átveszem

Irtunk már erről, de a nagyszerű ünnepség után újra visszatérünk erre az egyházközségünkre. Örökre emlékezetes marad minden résztvevő számára a búcsúzás és beköszöntés sok drága mozzanata. Egyházunkat dr. Geley József főgondnok, Csifó N. László egyházi titkár és dr. Kovács Lajos teol. tanár képviselték. Az ünnepség minden mozzanata szépen kidolgozott terv szerint folyt le s megérzett azon, hogy a hívek egyforma szeretettel veszik körül azt, aki távozik és azt, aki érkezik. Megható és bizó erejű beszédek, szívből jövő köszöntők, virágcsokrok tették meleggé, színessé és áhítatossá az ünnepet. Köszöntjük még egyszer a távozó szolgát, aki bizonyára hallja az Isten megnyugtató izenetét: „Jól vagyok, jól, hív és jó szolgám, többre bízlak ezután“ és köszöntjük az új lelkészt, kinek vállaira ha nem is szállt galamb, sokan hallották az ünnepség rendjén az imádság templomi csendjében: „Ez az én szerelmes fiam, kibem én gyönyörködöm“. És köszöntjük a gyülekezetet, az áldozatkészség és építő erő áldott közösségét, mely annyiszor adta tanújelét nagyszerű unitárius lelkiségének.



A fiatal papnét virággal köszöntik



A keblitanács az új lelkész kocsija után



Lányok koszorúja a díszkapu előtt.

IFJÚ NEVELŐK

ÚJ VALLASTANÁROK. Május 25-én a Teológiai Akadémia Vizsgáló Bizottsága előtt *Izsák Vilmos*, *Nagy Ferenc* és *Sebe Ferenc* lelkészek középiskolai vallastanári vizsgát tettek. A három atyánkfia az ifjú lelkésznevezettek kiváló képviselői. Eddigi munkásságuk és tevékenységük mindnyájunk előtt ismeretes, bízunk abban, hogy bennük komoly, jól képzett és a hivatásuk magaslatán álló egyházi férfiakat köszönthetünk ezután is.

FERENCZ JÓZSEF debreceni lelkészünk május 26-án a történelmi jogi szakcsoport tárgyaiból teológiai magántanári vizsgát tett. A bizottság megállapította, hogy „*A Magyarországi Unitáriusság és az Unitárius Egyházközségek lélekszámának alakulása 1692—1942*“ című dolgozatát, „mint úttörő munkát kiválóan tartjuk“. Ferencz József mint missziós munkát végző lelkész, lelkiismeretes, mint egyházi szervező, eredményes, mint intézményeinket és egyházi munkásainkat ismerő, egyházi problémáinkat felmérő és megítélő egészen sajátos egyéniség. Az Egyház ma lefolyó küzdelmes történeteit és más, nem unitárius közületekhez való viszonyulását, az állammal való kapcsolatait nálánál jobban kevesen ismerik. Örömeinkre szolgál, hogy ilyenirányú tevékenységét öntudatosabbá teendő komoly történelem tanulmányozásába kezdett. Öszinte lélekkel köszöntjük új sikere alkalmából.

TEOL. AKAD. VIZSGÁZTATÓ BIZOTTSÁGA előtt *Bencze Márton* és *Gellerd Imre* jeles eredménnyel lelkészsképesítő vizsgát tett. Két kitünő teol. hallgató jutott a végső bizonyítványhoz s ezzel abba a helyzetbe került, hogy önállóan irányítson és vezessen egy egyházközséget. Köszöntjük őket.

Velük egyidőben vizsgáztak a negyedévről *Bajor János*, *Bedő Béla*, *Péter Ödön* és *Székely Gergely*. Mindannyiuk gyakorlati lelkészi munkát végeznek, vagy katonai szolgálatot teljesítenek.

VÁROSAINK

A mai magyar területen 21 törvényhatósági jogú városunk van, s közülök 6 helyen van lelkesi állomáshellyel bíró gyülekezetünk: Kolozsvár, Budapest, Marosvásárhely, Hódmezővásárhely, Nagyvárád, Debrecen; Szegeden és Szatmárnémetiben feányegyházközségünk van. A fennmaradó 13 városban szórványban élnek az unitáriusok, s közülök 7 városban: Baja, Győr, Kassa, Miskolc, Pécs, Sopron, Kecskemét tartanak környékbeli lelkeszeink időnként részükre istentiszteletet. Törvényhatósági jogú városaink közül 6-ban alig van az unitárius életnek valami nyoma.

Ha most az 1941. évi állami statisztika tükrében megvizsgáljuk a törvényhatósági jogú városokban lakó összesen 10.406 unitárius lélek alakulását a következő igen érdekes képet kapjuk: az említett 6 szervezett gyülekezetben él 9980, 2 leányegyházközségben 131, 7 gondozás alatti szórványban 220, 6 gondozás nélküli városban 75 lélek.

Ha a most említett 21 városban vizsgálat alá vesszük, hogy ott hogyan fejlődött és gyarapodott az unitáriusság, akkor az alant közölt táblázat összesítése után a következő fejlődés képét kapjuk:

1869:	1392
1880:	1576
1890:	2608
1900:	3795
1910:	5634
1930:	6590
1941:	10406

A törvényhatósági jogú városokban az unitáriusság lélekszáma 21 év alatt 1869-ről 1890-re megkétszereződik, további húsz év alatt, e megnövekedett szám 1910-re ismét több, mint kétszeresére emelkedik. A fejlődés csúcspontját alkotja az 1910. és 1941. közt eltelt 30 esztendő, amikor ismét megduplázódik a városi unitáriusság lélekszáma. Ha az első adatot az utolsóval egybevetjük azt alálpíthatjuk meg, hogy a vizsgálat alá vont mintegy háromnegyedszázados idő alatt a városokon lakó unitáriusság száma néhány lélek híjjával megnyolcszorozódott. *Ferencz József*

DEÁVANYAN az egyházközség a régi tanítói lakás lebontásából kikerült építési anyag felhasználásával egy szobakonyhás bérakást épített, valamint egy lelkesi iroda-lakószobát, ahol a fűzesgyarmati egyházközségből beszolgáló lelkesz otthont talál. Az építkezés végrehajtását a presbiterium élén Borsi János gondnok irányította, aki már mintegy közel negyven esztendeje tölti be a számadó gondnok-pénztárosi tiszteletet.

FÜZESGYARMATON az egyházközség hívei az egyházi adón felül mintegy 1500 pengő adományt gyűjtöttek össze, s az E. K. Tanácsától kapott 800 pengő segély felhasználásával az iskolát és a lelkesi lakást, melynek egyik fala már ledőléssel fenyegetett, teljesen helyreállították, kiktatarozták. Az újított épület is várja az új lelkipásztort a gyülekezettel együtt, mely áldozatkészségre is hajlandó, ha újra állandó gyülekezeti vezetőt kap.

ÚJ KÖNTÖSBEN, SZÉP KÜLSŐ FORMÁBAN JELENT MEG a kolozsvári Unitárius Kollégium gimnáziumának 1943-44. tanévről szóló évkönyve. Az évkönyvet

Gálffy Zsigmond igazgató tette közzé és László Tihamér igazgatóhelyettes szerkesztette. Az évkönyv lelkiismeretes pontossággal beszámol egy nehéz háborús iskolai és minden fontosabb mozzanatáról. Először az iskola kötelekeiből eltávozott: Benczédi Pál és Szentmártoni Kálmán tanárokról emlékezik meg meleg szeretettel. Ezután ismerteti röviden a kollégium, majd az elmult tanév történetét. Ebből megtudjuk, hogy ősi kollégiumunk most is mindent megtesz, hogy a valláserkölcsei, hazafias és esztétikai neveléssel ifjúságunkat felkészítse az életre. Az ifjúság hazafias ne-

velése olyan mélygyökerű már, hogy erről ebben az évben is a rádió és más helyi és fővárosi lapok is megemlékeztek. A tanárok iskolán kívüli egyházi, irodalmi és társadalmi munkássága is örömmel tölthet el, mert bár igen sokan közülök katonai szolgálatot teljesítettek, mégis általában ezen a téren is szép eredményekről tudnak beszámolni. A tanulmányi eredményt vizsgálva általában jónak találjuk. Összesen 18 tanuló kitünővel, 18 pedig jelessel végzett. Az évkönyv gondos összeállításáért László Tihamér igazgatóhelyettest illeti az elismerés.

H A L O T T A I N K

PAP FERENCNÉ szül. Bedő Sárika tiszteletesasszony, a homoródszentpéteri egyházközség szeretve tisztelt papnéja, ez év március 25-én, hosszas szenvedés után, munkás, áldozatkész életének delén örök nyugalomra tért.

Dr. Kiss Elek theol. ak. tanár, egyházi főjegyző beszédében találóan jellemezte: Milyen kell legyen a jó papné. Milyen gyönyörűsége hivatása van férje mellett a családi életben, a gyülekezet kebelében és a nőszövetség irányításában, vezetésében. E szép, gyönyörűsége hivatásnak egész szívével, lelkével, hogy miként tett eleget Pap Ferencné, előbb kedei, majd hszentpéteri gyülekezet papnéja. Hányszor letörölte a szenvedők könnyeit. Megosztotta kenyerét az árvával, jövevényekkel. Ruházta az elhagyott, sorsüldözött meziteltent. Boldog volt, ha segíthetett másokon. A székely népet annyira jellemző szívesség, házias vendégszeretet volt egyik legszebb, legragyogóbb jellemvonása.

A jó, hűséges asszony felülhaladja a drágagyöngyöket. Koronája az ő férjének.

Egy másik szép vonása volt az egyszerűség. Egyszerű volt beszédében, megjelenésében, modorában, ruházatában, de mindenki előtt helyes, jó példát adó, s tiszteletrre és szeretetre méltó. Hívei nemcsak tisztelték, hanem szerették és megbecsülték. Az a két évtized, amit Nagykedében, és néhány év, mit Hszentpéteren töltött, különösen a Nőszövetség tagjai előtt örökké felejthetetlen marad.

A honvagy mindnyájunk szívében nagy hatalom. Az volt utolsó kívánsága, hogy kedves szülőfaluja: Orbénd temetőjében édes szülei porai mellé helyezék örök nyugalomra.

A korai tavasz szeszélyes a Homoródméntén. Hideg, havas-esős szél vágott végig a hosszú völgyön, de most a zivataros hideg széllel nem törődött Hszentpéter népe, s jó papnéját 13 szekéren

zászlókkal díszesen kísérték át az oklándi temetőbe. A falu végén Burján János és Vas Albertné vett érzékeny búcsút papnéjától.

Az oklándi temetőben Dr. Kiss Elek főjegyző hatásos búcsúbeszédén kívül, Kelemen Imre, Csomor Józsefné, Báró József méltatta áldásos munkásságát, felejthetetlen érdemeit.

Szép, munkás volt az élete. Legyen áldott az emlékezete! *Jelenvolt.*

LÁSZLÓ DOMOKOS, a homoródjánosfalvi egyházközség gondnoka, 53 éves korában május 3-án elhunyt. Szegény sorsból nehéz munkával, vasszorgalommal küzdötte fel magát a község legelső gazdája közé. Két ízben vette kezébe a székely ember vándorbotját. Anyagiakban és látókörben megerősödvé visszatérve egyházközségében alapítványt tett a hit és erkölcsstanban jó előmenetelű tanulók jutalmazására. Felismerve Erdélyben fajunk fennmaradásában az egyházak szerepét, szülőfaluja műemlékjellegű templomának kijavításában éveken át példátmutató tevékenységet fejtett ki. Érdemeinek méltánylásául választották a folyó évben gondnoknak. Temetése május 5-én a szomszéd községek vezetőinek és a község népének őszinte részvéte mellett történt. A példás egyházi munkás és szorgalmas templomlátogató gondnok emléke utat mutat a jövő nemzedék számára s emléke áldva lesz örökké.

INCZEFFY ALBERT egyházi tanácsos, gyógyszerész, életének 74-ik évében Tordán meghalt. Nemcsak a tordai egyházközségi és az ottani köri életben, de egyetemes egyházi életünkben is tevékeny részt vett. Délerdélyi Unitárius Egyházunk nagy gyásszal temette el május 1-én.

A **KOLOZSVARI EGYHÁZKÖZSÉGÜNKBEN** bombatámadás miatti — eddig tudomásunkra jutott — unitárius halálesetek:

1. Kriza Andor 3 éves.
2. Pálffy Gábor 34 éves.
3. Pálffy Sándor 43 éves.
4. Szabó István 27 éves.
5. Gagy Istvánné 30 éves.
6. Gagy István hét hónapos.
7. Gagy Domokos 7 éves.
8. Szakács Mária 35 éves.

(A többiek — s ezek között a tömegtemetésben részesültek — ezután fogjuk az anyakönyvi hivaltaltól megtudni.)

A KULTÚRA NEVÉBEN ?

Jaross Andor belügyminiszter, ki a napokban bejárta a székelyföldet, Kolozsváron is megállt s a Mátyás Diákházban tartott beszédében a súlyos bombakárokról emlékezve kijelentette, hogy ha Amerika és Anglia ellenállásra, kemény és elszánt magatartásra, kitartásra akarja nevelni a magyar nemzetet, így csak folytassa tovább támadásait ártatlan anyák és gyermekek, megépített családi fészkek, kórházak és templomok ellen. Elmondta, hogy sújtott városok bármelyikében járt, mindenütt azt tapasztalta, hogy valóban hitében megerősödött és nemzeti elhatározásában öntudatosabb lett minden magyar, amikor azt látta, hogy ezeréves életfáját gyökereiben akarja kikezdeni az ellenség.

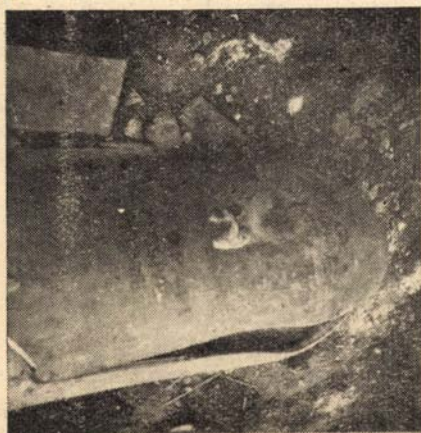
Azáltal is maga ellen dolgozik az ellenség, hogy keményebb munkára hajtja a sújtott nemzet fiait, akik testileg és lelkileg kettőzött igyekezettel állanak munkaasztal mellé, hogy az önvédelem szent emberi jogán mindent megtegyenek, hogy az ellenség abba hagyja hitvány üzelmeit. Az a német nemzet, mely esztendőik óta százazreket vesztett a bombatámadások következtében, mely legszebb városait, műemlékeit, iskoláit és általában műkincseit romokban heverni látja, az önvédelem jogán dolgozni kezdett s megfeszített igyekezete eredményeként ma már az egész világnak megmutatja, hogy ha ellenségei lábbal tiporták az emberséges hadviselés írott és íratlan törvényeit — s ha sok őszinte kérésre nem voltak hajlandók abba hagyni a rombolás féktelen szellemével, úgy most az önrzetes, élni akaró nép szelleme és teste erejéből kitermelte a leghatásosabb önvédelmi eszközöket, azokat a támadó fegyvereket, melyekkel megreszelték egész Angolországot. Az ellenség, ki a kultúra nevében, a nyugat fölényes gesztusaival jött — eleven szentet gyűjtött a maga fejére...

Mi magyarok már régen megtanultuk, hogy a csapások és szenvedések, új ütések és sebek egy nemzeti közösség élete rendjén feltétlen nevelő hatással vannak s különösen nevelő hatással lesznek most, ha ilyen súlyos körülmények között mégis csak megmaradva vészelt át egy egész nemzet.

Bemutatunk néhány részletet azokból a rombolásokból, melyeket a június második támadás Kolozsvár házaiban és intézményeiben okozott. Vannak itt iskolák, kórházak,

Van egy fel nem robbant és csak meghasadt bomba is, mely a nagy magasságból történt esése következtében hasadt meg.

Aztán örök emlékeztetőül gyermekeink, unokáink számára bemutatjuk a hadd lássák meg későbbi időkben, milyen áldozatot hozott a nemzet a maga fennmaradásáért és jövőjéért. Örök figyelmeztetők és felejtetetlen élmények fájdalmas felidézését előidézők lesznek ezek s ezért a nemzetnevelés rovatában ezúttal ennél különb anyagot egyházi lapban nem hozhatunk.



Megrepedt, de fel nem robbant bomba

Kérjük kedves előfizetőinket, hogy a címváltozást a lap kiadóhivatalával sziveskedjenek közölni



A Marianum mint hadicél



Szemben a lerombolt Ref. Kórházzal

JÓZAN MIKLÓS püspökünk a kolozsvári gimnáziumunk érettségi vizsgája alkalmával 100 pengő jutalmat adományozott annak az érettségizőnek, ki a legkiválóbb eredményt éri el. Bizottság ezt a jutalmat Zsakó Jánosnak ítélte oda.

BESZTERCEI SZÓRVANYEGYHÁZKÖZSEGÜNK keblbi tanácsosa, *Farczady Sándor* ny. vármegyei irodaigazgató, nemes székely áldozatkészségéről tett bizonyosságot: 1500 pengős alapítványt tett az építendő besztercei unitárius templomunk javára. Isten áldása kísérje a jószándékú adakozót.

GYALLAY DOMOKOSnak nemrégén jelent meg egy igen érdekes új könyve „Egy földél alatt” címen. Mint mindig minden könyvében úgy ebben is bőven találunk írásokat, melyekben az unitárius székely jellem ereje, melegsége és nagyszerűsége villózik meg. Hisszük, hogy gyönyörű nyelven megírt könyve a nehéz háborús állapotok ellenére is sikert fog aratni.

AZ IRATTERJESZTŐ kiadványai kaphatók: Budapesten az Iratmisszió-nál, Marosvásárhelyen Derzsy Zoltán könyvkereskedőnél, Székelykeresztúron Útő Lajos esperesnél, Székelyudvarhelyen a Petőfi könyvkereskedésben, Sepsiszentgyörgyön Ürmösi Gyula lelkesnél. Enekeskönyv is van az említett helyeken.

A FOGOLY

Beharangozták a harmadikat is. Palástját magára öltötte Kerestély Dénes keserűórvári lelkész és elindult, hogy a vasárnap délutáni „könyörgést“ elvégezze. A templom közel volt. A legforgalmasabb utca-részre nyitlak ajtói. A templom előtt ácsorgott, báméskodott, figyelődött a 15 éves cigánygyerek. Tisztességesen és barátságosan köszönt papjának, de hamisan mosolygott, amikor az mellette elhaladt.

— Jere, menjünk a templomba János! — hívta barátságosan, jóakarattal a pap.

János csak mosolygott és elhallgatta. Kerestély Dénes bement a templomba. Csakhamar feltűnt a felesége is a nők bejárata felől. Gyermekük a középiskolában volt. A háznál nem maradt más, mint a szülőfalujabeli „csaposok“, akik tisztálkodtak, beszélgettek, vagy pihentek a nyári konyhában. Itt dolgozták fel a faluban vásárolt szilva- és cseresznyefákat hordócsapnak. Kerestélytől, mint falujok születtől és gyermekkori, ifjúkori jóbaráttól kértek alkalmas helyiséget erre a célra. Az 1930—40-es években jövedelmező foglalkozása volt az téli időben sok falusi székelynek. Kerestély öreg édesanyja is velük beszélgetett az otthoni életéről.

Kerestély hamar elvégezte a templomozást. Keveset beszélgetett a templom előtt a férfiakkal. Majd hazament, de amikor éppen tenné le a palástot, jön az egyik „csapos“ és jelenti:

— Tiszteletes úr! tessék lejönni hamar, mert foglyunk van!

Kerestély elbámult. Nem tudta mire vélni a beszédet. Még valami madárra vagy valamilyen vadra gondolt. Az is volt. Még pedig: „jó madár.“

Belépett a nyári konyhába. Ime! a 15 éves cigánygyerek üldögél a forgácshalom tetején lesütött fejjel. Félve, ijedezve tekintett fel papjára. Talán arra gondolt, hogy most mindjárt jól elpáholják. Az emberek is kíváncsian figyelték Kerestélyt.

— Hát te itt vagy János? Hogy kerültél ide? — szólt Kerestély, amikor jól körülnézett.

A cigánygyerek félénken, kissé szégyenkezve tekintett fel papjára. Majd megszólalt az idősebbik ember:

— Egy madarat fogtunk tiszteletes úr, amíg a templomban volt — kezdte. Ez az! — és rámutatott a fiúra. Árpád mosakodás után éppen törülközött. Törülközés közben kitenkintett a padlás feljárója felé nyíló ablakon. A következő pillanatban nagyot kiált:

— Halljátok-é?! valaki felszaladt a padlás létráján. Menjete, nézzétek meg, hogy ki az és mit akar?!

Domokos fel is szalad a lépcső felső fokára. Nézeget szét a padláson. Nem lát senkit. Szólongatja. Ne szól senki. „Ott nincs senki,“ — jelenti.

— Huj az iskoláját! ott hogyne volna?! — kiáltja Árpád, aki közben felöltözött, — hiszen a két szömmel láttam, amint fölszaladt.

— Erre Árpád veszi gyorsan a csapfaragó fejszét és indul, hogy megkeresse, mert annak ott kell lennie. Mi is készenlétbe helyeztük magunkat, ha szükség, ott legyünk. Az egyik kémény mellé meglapulva csakugyan meg is találta a „csóró“-t. Szalonna és kolbász kellett volna neki! Lekent neki egy néhány pofot. Aztán lehozta. Most itt van. Átadjuk a tiszteletes úrnak. Csináljon vele, amit akar.

— Köszönöm, hogy elcsíptétek — szólt Kerestély.

Aztán azonnal arra gondolt, hogy nevelőeszköznek és alkalomnak használja fel a cigánygyereknek ezt a rajtavesztett lopási szándékát.

— Látod János! jobb lett volna, ha a templomba jössz, amikor hívtalak — kezdte Kerestély, — akkor most nem volnál itt. Igen, mert „meg van írva: Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Istennek szájából származik“. Bizony ezzel is kellene élnie, mert különben idejut, ahová most te is jutottál. Jézusnak beszédével kellene élnie, amely beszéd Istentől származott, Istentől való: a gazdagnak, a hatalmasnak, hogy segítse és felemelje a szegényt, a gyengét; de a szegénynek is, hogy megőrizze becsületét, hitét és reményét.

Aztán megkérdezte, hogy miért ment fel a padlásra. A gyakran rosszba sántikáló kamasz fel is tált egy nagyszerű képzelő tehetségre valló mesét:

— Csendőrök üldöztek, mert Jócsik Istvánnak kitértem az ablaküvegét és előlük menekültem oda — monddta. — Hogy hogyan történt az eset, azt bő részletességgel beszélt el, amikor látta, hogy meghallgatják.

Kerestély megkérte az embereket, hogy ügyeljenek a „fogoly“-ra, amíg az apját idehivatja, miután János a mesét befejezte.

Nemsokára megjelent a gyerek apja. Erős, megtermett 50 év körüli, saját házzal és fél hold kerttel rendelkező ember, cigány-ember. Már évek óta özvegy. Nem tudom: ezért-e, egyébert-e, de néha annyira nekibusult az ivásnak, hogy ilyenkor megfeledkezett gyermekéről, mindenről. Most azonban egészen józan volt és ilyenkor a becsület érzése is elevebben élt benne. Hárman elvonultak a téli konyhába és Kerestély előadta a történeteket.

— Azért hivatam le magát, — szólt, — hogy tudjon a fia dolgáról és együttesen legyünk azon, hogy a fiú jó útra térjen. Munkát, szolgálatot kell keresni neki.

— Nézd János barátom, — fordult hozzá — ha te szóltál volna nekem, hogy adjak egy kis szalonnát vagy kolbászt: adtunk volna. Beláthatod, hogy amire mi dolgoztunk rá, amiért mi küzdöttünk, ahhoz nekünk van jogunk. Más-kor kérj, ha valamire szükséged van. Eddig is, ha kértél, adtunk. Nem igaz?

— Igaz — felelte János.

Kerestély ezzel be is fejezte az ügyet mára. Látva ezt a fiú apja, elindulás előtt vattatni kezdte fiát. Hogy te miért így s miért úgy? A vattatás eredménye az lett, hogy még ott jól elverte. Kerestély nehezen tudott gátat vetni az apa ki-kitörő haragjának.

János nem javult meg rögtön az eset után, de a javulás útjára lépett. A következő évben konfirmált. A templomba néha elment. A konfirmálás után majdnem minden sátoros ünnepen úrvacsorát vett. Idővel rendes szolgálatot, máskor munkát keresett. Ez biztosította neki a mindennapi kenyeret és a jobb ruhát.

*

Az élet szülte ezt a kis, fájoan humoros történetet. Az ilyen bünözönél javulás tényleg érhető el, de a vsszaesés is igen gyakori. A sajátos egyéni és faji lelkeségen túl a környezet is befolyással van erre. Azért a környezetet is javítanunk kell, ha eredményt akarunk elérni. A környezet alatt nemcsak az embereket, a közszellemet, hanem a gazdasági viszonyokat, a megélhetési lehetőségeket is kell értenünk.

Benczédi Ferenc

FIRTOS

Regék csillogó világából, gyermekkori emlékek színes ködéből kiemelkedve, mint tenger mélyéből felbukkanó korallszikla, úgy állsz most előttem Firtos! Te, az időtlen-időkbe, ködökbe és szelekbe burkolózott, örökké hallgatag, magányos hegy, most is olyan időkmúlásán felülálló arccal fogadsz, mint régen? Ez a változhatatlanság illik hozzád, ki az idő és tér távlatán át megszépültél s olyan mértékben maradtál fiatalnak, mint amilyen mértékben havazta be az idő fejemet.

Igen! Tenger fölött állsz, mely körül, mint megmerevedett hullámok sorakoznak egymás előtt és mögött a székelő dombhátak és lankák. Völgyeikben a jólismert falvak, mint tavaszi elvirágzás idején a futó zápor által elsodort és a mélyedésekben lerakott virágszirmok látszanak.

Legszebb kilátást nyújtó csúcsodon úgy állok szépségektől roskadó gondolataimmal, mint Nőé bárkája állt az egyetlen szilárd ponton, az Ararát hegyén. Innen küldöm a négy világtáj felé emlékezés-galambjaimat és a galambok visszajönnek zöld lombokkal, a szívesen fogadó falvak, tájak, rámváró, hívogató üzeneteivel.

*

Ez itt Kelemen tava, ... odább Bodon ... és amott Seiyem mező ... Milyen szokatlan kisméretű minden? Most bekanyarodom a Firtos-útjára. Szokatlan nagy örömök könnyűvé teszik a meredek és vízmosásos úton való feljutást. Lassan járom a fennsíki útjait, keresve gyermekkora lábnymait s észrevétlenül is símogatom lelkeimmel a jólismert tájakat s kutatom benne régi gyermekarcomat. A tágas tetőn megállok az 5—6 szótagot is vissza-erő szélén, kiáltom a régi hóhahó-t, erőtlen hangom vissza sem jön már.

Keskeny erdőn megyek át, melyen túl magasabban fekvő, napsütéses, virágos havasi legelők várnak, jöttöm-től megriadva. Körültem megbujt csend. Északra a székelő nép fölött örökös Hargita áll, az örökhöz illő mozdulatlanságával.

Majd egy hegynyeregbe ereszkedem le, melyen át a nyugati szelektől úzve, hajtva, mint megvert sereg lopóznak át a felleg-rajvonalak, felhő lábaikat a ködök országútján vonszolva.

Lentről, az aljból legelésző juhcsorda kolompja hallik. Közeledtemre abbahagyják a legelést s hosszasan bámulnak rám. Színehagyott rongyaiban megtalálom a pásztorfiút, ki megnémul s majdnem felfal tekintetével, úgy csodálkozik. Oh! nagy dolog neki embert, más öltözetű idegent látni s más szavakból összetett beszédet hallani. Szinte nem érti az egyszerű szót, vagy ilyen kirándulókat, mint magam is, csak a fejét rázza. A majorház irányát is csak botjával mutatja, melyet beszélgetésünk ideje alatt mellének támasztott, s két kezét annak végére párnaként helyezte.

Még látom az utánnam bámuló és a háromlábú szék biztosságával álló alakját, mikor a major kutyái felferik a megbujt csendet és a havasi nagy békességet meghazudtoló ellenséges indulattal törnek felém. Egy-két riasztó kiáltást küld felénk a szoborszerű pásztorfiú s már is biztosságerzéssel haladok a majorház felé.

Deszkaajtó nyílik a széljárta majorház egyik sarkán s jószívű biztatás után már benn ülök egy futtában megtört háromlábú széken. Jó szót, illatos dohányt, savóba bőven tett friss ordát adva, cserélve és fogyasztva hagyom el ezt a havasi mozgó szállást, savón nevelt állataival s különös havasi hangulatával.

Előttem a földig leomlott, félköralakú vár, tünező alapfalával, a sáncokba omlott mohos köveivel. Bent a falak mentén, épületek sejtett alapzatai körül kincskeresők által ejtett mély sebek, barlangszerű földalatti műveletek

láthatók. Ezeket állítólag többen összeállva éjjel-nappal ásták, hogy megtalálják a nép ajkán soha meg nem haló aranyakat, melyeket a vár lakói rejtettek el ide, valahová.

Az itt-ott látható, kisebb-nagyobb mélyedések csakugyan épületnyomok lehettek. Megállapítható, hogy hol volt a várkapú, az őrtoronnyal, a kápolna, a várkút, a gyakorló-tér, melyet ma játszótérnek nevez a szájhagyomány, a veteményes kert, melyben ma is tenyészik az egres, a várpince bejárata a Kokozadomb alatt, melyben senki által soha nem látott, de a nép hitében elevenen élő kinscek-kincse van eirejtve.

Rege, monda, hagyomány, történelem s az ősapák után szájról-szájra adott mesék egybefolynak itt, s ezer kérdésre ezer hallgatás a felelet.

Magambahullva, szinte eszelősen járom az erdővel körülnőtt kis fennsíkot, s újra hallom, amiket gyermekkora romban titokzatosan mondtak nekem a várral kapcsolatban.

Azt mondták, hogy a mi kis falunk kisebbik harangja, s a szomszéd falu legelső orgonája a kápolnából valók voltak; hogy az egész környéket magáénak mondó dúsgazdag és hatalmas úr élt itt a várban idők előtt több fiával, kiknek halála előtt így hagykozott: első fiának Etéd felé mutatott, e tiéd, (innen a falu neve Etéd), második fiának így szólt Küsmöd felé mutatva: kis mód, de nem jársz vele rosszul, (innen a falu neve Küsmöd), a harmadik örökös e szavakkal fordult atyjához: adj, ha fiadnak ismersz, nekem is, (innen a falu neve Atyha), a negyedik fiú mohón leste atyja minden szavát, alig várta, hogy megtudja, mit hagy neki, de az apa gondolatokba merülve hallgatott, mire türelmetlenül kérte fia: szólj apám már hozzám is! Szólok ma fiam, csak hagyj már gondolkoznom, miközben egyik falu felé mutatott, (innen a falu neve Szolokma), végül a legkisebbik Énlaka felé mutatva ezt a falut kérte örökségképpen, mire apja indulatosan így kiáltott rá: ezt nem adom, mert itt én lakom, (innen a falu neve Énlaka).

Azt éppen nyitvafelejtett szájjal hallottam, hogy a vár kútjába bedobott élő ruca, a vár alatti patakyszerű forráson bujt ki.

Úgy érzem, most is nyitva felejttem szájamat ennyi szépség felvonulásán, besüppedt szemem úgy ragyog és szívemet úgy hallom verni, s csodálkozásom is olyan lélekzettel-elállító, mint akkor. Szeretnék itt maradni, ... soha el nem menni ... Szeretnék a körülöttem folyton körbeperegő sassal egy kicsit megbarátkozni, öreg, odvas bükkfákon a fürge peléket kilesni, a Sóvidék falvainak, az atyhai, etédi, sófalvi, korondi templomok estéli harangjainak ideszűrődő foszlányait elfogni, az éjszaka neszezését kihallgatni, a begurított szikladarab robaját visszafojtott lélekzettel figyelni, a pihenő nyáj éjszakai lihegését, a kutyák csattanásszerű ugatását magammal vinni s a napos délelőttökön nap-nap után megjelenő, népes és vidám kiránduló társaság nótás, kacagó és színes csoportjában gyönyörködni.

Hiába marasztal egyfelől a belső átélések, másfelől a természetnyújtotta szépségek lenyűgöző varázsa, a szédítő mélységek fölött kiugró várfokról még egy búcsúpillantást vetek a tájra s lassan rákanyarodom a kirándulók és turisták verte, — le a vár alá —, a forráshoz vezető csapásra. Áfonyát szedek, fák, bokrok ágaiába fogódzom, csúszó lépésekkel, keskeny gerincen óvatosan haladok lefelé. Vastag avarpárnákon, kőfolyásokon, süppedő víznyelőkön, majd málnabokrok között vezet a nyom, a patakhangú forrásig.

A forrás körül épen olyan mozdulatlannal abban a helyzetben guggolnak a kisebb ház-boglya-kemencealaku legördült sziklák, mohával benőtt alakzatai, mint régen, csak az akkori bokrok hatalmas fákká nőttek. Vagy a szikladarabok lettek kisebbek? A katlanszerű környezetet csobogó hangjával egészen betölti a jéghideg forrás zuhogása,

s fennt, a roppant magasságokban úgy látszik a vár, mintha a felhőkkel társalogna. Szellő sem lebben, falevél sem mozdul... Különösvirágu havasi növények levele is csak akkor rezdül, ha rászáll az üvegtestű szitakötő.

Felkeresem a régi tűzhelyet, melynek meg-megújuló fekete üszkei mutatják, hogy azóta sokszor és sokan gyujtottak e helyen tüzet azok, kiket titokzatos postán, titokzatos betűkkel írott levélben hívtak meg Firtos, kik itt áldoztak a természet ezerszínű szépségeinek, a szülőföldjé szeretetének, a nyárnak, az emlékezésnek és az ifjúságnak, mint most én.

Járom a tisztást környező erdőt, s szeretnék rátalálni gyermekekorom dalos, tréfás hangulatainak buvóhelyeire. Pedig tudom, hogy még sok és megindító szép emlék vár rám hazamenőben. Már a nyugati égbolton a nap is siet lehajtani fejét biborszegélyű párnáira, mégis száraz rőzsét keresek s fellobbantom — régi helyén — a tüzet. Csak úgy, emlékezésből, vagy szokásból, vagy a lelkemben lezajló szertartás kifejezése képen? Nem tudom, csak azt érzem, hogy ezt meg kell tennem.

Nézem a lobogó lángot, annak játékát, s benne a régi kirándulások résztvevőinek elmosódott kedves alakjait és éltem sokarcú jeleneteit. Az Életet, kevés könnyű és sok nehéz kérdéseivel, feleletével. Mit is kérdezett tőlem s mire nem tudtam felelni? Vagy ha feleltem, az csak dadogás volt?

Mint szellemidéző a sokatigérő szeánszon varázsigéket mormolok, rég elfelejtett arcokat, jeleneteket idézek a lángból s szomorúan veszem észre, hogy a sok-sok kedves arc jellemző vonása úgy eltűnt, mint porzó hóban a madár lábának nyoma, hófuvás idején. Az én arcom sem a régi már... Az idő lábnyomai, mint titokzatos betűk szemeim körül

arcomba rajzolódtak... Ezeket csak a nagy hófuvó, a Halál tudja majd elolvasni és elsimitani. De jönnek a megidézett ismerősök vitámabb arcvonásokkal; jönnek az ismeretlenek is, kikkel fenn a várban társalógtam s kik a vár elrejtett kincseiről akarnak éppen mondani valamit, mikor hirtelen összeesik a tűz, kilobbban a láng s a parázs úgy ragyog, mintha a kedves ismerősök és a mesebeli kincseket őrző kerubok szemei maradtak volna ott csupán. Melege felszárítja a szemembe lopódzó könnyeimet s lassan felállok, s mint alvajáró megyek a forráshoz, hol lesbeállva várom elmúlt ifjúságom fehér rucájának felbukkanását, melyet az Idő az elmulás várkutjába dobott... hiába!

Hűvös fuvallatával rámköszönt az alkony s megyek a folyton emelkedő erdőn, selymes réteken át a firtosi Fehér ló fehér sziklája alatt, hangtalan források mellett hazafelé, a falumba.

Még megsimogatom útközben azt a szikladarabot, Tábias követ, mely a néphit szerint a tündérek csodaszép kocsija volt s mely azért vált sziklává, mert egyik megjöttön szép, holdvilágos éjszaka, mikor a várból mulatni mentek a vidékre, vagy valamelyik szomszédvárba, kakaszó előtt nem érték el a várat s a tündérek átka beteljesedett rajtuk. Kocsijukból most csak az ütés és felhuzott ernyőjének tömege látszik ki a földből.

A hazakisérésemre mellémszegődött tündérsereg, mint látomás tűnik el kicsiny székelő falum estharangja szavára.

Ez a hang hazahív, hazza a falumba s majd álomba ringat, ... mint régen... mielőtt elküldött az Életbe, ...oda, honnan csak behavazott fejével, fénytelen szemekkel, roskadó vállakkal és lassu járással térhet meg a vándor.

József Dezső.

A SZALONNÁS-PAPÍR

*Az utcai sárban forgatta a szél,
Én megláttam s rohantam utána.
Valaki szalonnát evett belőle, —
S hogy eldobta, nem világ csodája.*

*Fölvettem. Sáros oldalát megtörlem;
A napfényen szárítám fehérre.
Mohó vágygal forgatám, erre, arra,
Valaki verset, szépet írt beléje...*

*Aki a szalonnát megette — talán
Italra gondolt, ... vagy egyéb másra...*

*Lelkéről egészen megfélekedezett.
Ezért került az írás a sárba.*

*Olvasám, — szép vers, — gondolkozáim tovább.
Nekem most nincs ennivalóm semmi.
De tán nekem is kell, hogy táplálkozzam, —
Vers-éhes lelkemnek adtam enni.*

*...Egy papírból két ember falatozott:
Egyik szalonnát, a másik verset.
Egyik a mulandót táplálta, — míg a
Másik az örök létűt, — a lelket.*

IZSÁK DOMOKOS

A KOLOZSVÁRI UNITÁRIUS KOLLEGIUM GIMNÁZIUMÁNAK igazgató-sága pályázatot hirdet egy vallásan, egy latin-magyar és egy francia-magyar szakcsoportú rendes, vagy helyettes tanári állásra. Pályázhatnak megfelelő képesítésű tanárok. Rendes tanár csak unitárius vallású lehet. A szabályszerűen felszerelt kéréseket f. év július hó 15-ig kell az igazgatósághoz benyújtani. Az állásokat f. év szeptember hó 1-én kell elfoglalni. A pályázati kérésekhez a származásra vonatkozó okmányokat is csatolni kell nagyszülőikig bezáróan. Javaldalmazás az állami tanárokéval azonos.

RAKÉTAKKAL KÜZDENEK A JÉGVERÉS ELLEN NÉMETORSZÁGBAN. Régen, amikor az emberek még hitték a varázslatokban, szentelt ágyugolyókkal próbálták a viharfelhőket szétkergetni. Ez a felhőlvöldözés még ma is járja egyes hegyvidékeken, természetesen minden különösebb hatás nélkül. Egész más a helyzet azonban a Németországban sikerrel alkalmazott úgynevezett „jégrakéták”-kal. Olyan röppentyűk ezek, amelyeknek a hegyében robbanótöltést helyeznek el. A röppálya legmagasabb pontján a robbanóanyag explodál, s jelentős rést vág a jégfelhőn, amelybe a szél most már bele tud kapaszkodni. A szél azután széttépi a fel-

hőt, mielőtt még más vidékekre sodorhatná. Így a rettegett jég helyett többnyire csak eső hull alá, sőt a rakéta hatására a már eleredt jégeső is rendes esővé szelidül. (MNK.)

FIGYELEM! Sinczki József, született Kolozsvárt 1826-ban és Késmárki Rozália, született Kolozsvárt 1830-ban, unitáriusok „Házassági levelüket” kérem. 1850-es években kötehetek házasságot. Származás igazolására szükséges. Cím: Málnási János áll. el. isk. igazg. Ambrózfalva (Csanád m.). Utánvételt kérem.

Kedves Barátom!

Öszinte fájdalommal olvastam leveled azon részét, mely a fiatal „művész úr“ dolgaival foglalkozik. Határozottan megdöbbentő jelenség, hogy egy fiatal fiú, ki állandóan kedvezményeket élvezett iskoláinkban, olyan nyilatkozatokat tegyen az unitárius lelkésszel kapcsolatban, amilyent tett. Pesti zsargonnal úgy mondják az ilyenekről, hogy „elkapta a gépszíj“... Hirtelen alakultak ki a „művész úr“ nézetei bizonyos dolgokról s éppen ezért amiket mond éretlen gondolkodás szüleménye. Én a magam részéről a művészetét sem értékeltem igen magasra, igaz, hogy mindössze egy hősi emlékmű faragványát láttam, de ez a két fa ember ott egymás mellett szorintem olyan mint két szörnyszülött. Érdekes különben, hogy ez a fiatal „művész“ abban a „Györfly Kollégiumban“ töltött bizonyos időt, melyet a Kormányzat legutóbb szükségesnek látott kormánybiztossal ellátni. Beszéde és kijelentése nagyon rózsaszínűek, sőt olykor egészen a „vörös“-be hajlik. Lelkészeink figyelmét, de a hatóságok figyelmét is fel kell hívunk erre a fiúra, mert a keresztény gondolatúak kárt tehet. A javasolt módszert a magam részéről nem ajánlom. Ahogy éltek az élet, csendesen rendben addig kell azonban vigyázni rá.

Ami a „Székely Nép“ június 7-én megjelent számában olvasható, az valóban felháborító. Szerinte Bözödújfaluról írja: „úgy ül itt az elmúlt század nyomása a Dávid Ferenc pálfordulási óta felforgatott, megbolygatott lelkeken, mint az átok“. Nem kell azonban sokat törnünk a fejünket, hogy az ügyetlen riporter, aki megvallja, hogy „hőzzávetőleges adatokból“ dolgozik, kitől kapta az impulzust a cikk megírására. Elmondja, hogy a plébános kocsiján hagyta el a falut. A baj csak az, hogy illő választ nekünk unitáriusoknak még mindig nem lehet adni ezekre a szemtelen megjegyzésekre, de reméljük ad majd a jövő, mely felfogásunkat és meggyőződésünket igazolni fogja. Azt hiszem nem kell sokat törődnünk az ilyenekkel, ügyelnünk kell azonban arra, hogy észrevegyük és meglássuk ezeket.

Igen, azt jól hallottad, hogy nagybányai egyházközségünk egy szép házastelket kapott. Lelkészünk már át is költözött az új lakásba. Gondolom ez meg fogja szilárdítani ottani egyházközségünk helyzetét.

A lelkészünkkel kapcsolatban írt dolog kényes ügy. Annyi bizonyos, hogy szorgalmasan és szakszerűen dolgozott s az a nyúl-állomány, amivel rendelkezik szép kicsi vagyon. Az is javára irandó, hogy a falusi lakosságnak példát mutat arra, miként lehet mellékvédelemhez jutni. Nem hiszem azonban, hogy egyházi főhatóságunk belemenne abba, hogy részére különleges iparendély megszerzésére engedélyt adjon. Jobb is volna, ha a kereskedelmet a Szövetkezet útján bonyolítaná le, hiszen azt is olyan jól irányítja és vezeti.

HÁTRALÉKAIDAT SZÍVESKEDJ RENDEZNI!

...egy kedves hírt is. Lapunk lapjának felesége egy egészséges fiú gyermeknek adott életet. Mindketten jól vannak és egészségesek. Az apja igen sokat dicsekszik a fiával, de ez már ilyenkor így szokott lenni. Jól fog esni, ha Te is elküldöd részükre szerencsekívánataidat.

Szeretettel köszönt — is —

AZ IRATTERJESZTŐNÉL a következő arcképek kaphatók darabonként 40 fillérért: Ferencz József, püspök, Boros György dr. püspök, Varga Béla dr. püspök, Józán Miklós püspök, Brassai Sámuel dr., Jakab Elek, Simén Dömökös. Ezek nagyobb, műlapszerű képek, tantermek, művelődési házak, lelkész irodák stb. falára különösen alkalmasak és szükségesek. Ezeket kivül a következő levelezőlapok kaphatók darabonként 30 fillérért: Ferencz József, Dávid Ferenc emiémű, Dévai vár, segesvári templom, Magyarokúti nyaralótelep, Tordai országgyűlést ábrázoló képek.

NYUGTÁZÁS

Az Egylet pénztárába f. év ápr. 15-től június 15-ig az alábbi díjakat fizették be:

I. Alapító díjba: Dr. Kovács Lajos 15 P., Kun Mihály 5 P., dr. Gelei József 100 P., Kolozsvár; Barla Dezső Nagyvárad 100 P., László Péter Medesér 10 P. Dr. Ferenczy Géza Nagyajta 67 P. Dr. Abrudbányai J. 95 P. Unit. Teol. Akad. 83.34 P.

II. Tagsági díjban: Bányai Sándorné Dés, 1937—44-re, Ürmösi József és Józsefné 1944-re, Dobay Dezsóné 1944-re, Zsakó Zoltán 1943—44-re, Rácz István 1944-re, Nagy Géza 1943—44-re, Nagy Kálmán 1944-re, Tóbiás József 1944-re, Kovácsi Pál 1940—44-re, Kerestély Zsigmondné 1944-re. — Ferenczy Ferenc Telekfarka 1944-re, Borbély Anna Borosújfalú 1944-re, Vass Dénes Marosvásárhely 1944-re, Deák Sándor Szováta 1944-re, Fodor Domokos Recsenyed 1943-ra, Bartha Ferencné Dabjon 1944-re, — Székelyudvarhelyi tagok: Szent-Királyi Kálmán 1943—44-re, dr. Tibáld Miklós 1943—44-re, özv. Dobay Istvánné 1943-ra, Németh Albert 1943-ra, Csiky Albert 1943-ra, dr. Csiky Andor 1944-re, dr. Gálffy Zoltán 1944-re. — Ifj. Péter Ödön Bordos 1944-re, Pál Miklósné Szeged 1944-re, Katona József Tarcsafalva 1941—44-re.

III. Előfizetési díjba: Kozma Miklós, id. Ferenci Lajos, id. Kerekes István Nagyajta 1944-re. Kolozsvári előfizetők: Székely András 1944-re, Pálffy István 1943—44-re, Gyöngyössi József 1944-re, Blényesi Vilma 1944-re, Kovács Jenő 1944-re, dr. B. Gál Margit 1944-re, vitéz Nagy Sándorné 1944-re, Tatár Ferenc 1944-re, Borbély Ferenc 1943—44-re, Balázs Györgyné 1944-re, Fogarassy Vilmosné 1944-re, Emerth Béláné 1944-re, Almási András 1944-re, Irimlás Gyula 1944-re, Szabó Sándor 1944-re. — Id. Gál Elekné Nyárad-szentlászló 1944-re, Antonya Mihály 1943—

44-re, Zsiga Erzsébet 1944-re, Sepsiszent-György. Tózsér János Nagyvárad 1940—44-re, Kiss Sándor H.-jánosfalva 1944-re, M. Berei Iona 1942—43-ra, Marosi József 1942—44-re, Csegezi Ferenc 1944-re Rava.

Ürmösy Tivadar Sóstóhegy 1944-re, M. Lőrinczy Iona Ny.-szentlászló 1941—44-re, Imre József Kolozs 1944-re, özv. Szabó Mózesné Lóvete 1941—43-ra, Mihály Ferenc Fehérgyarmat 1944-re, Boros Elek Gagy 1942—43-ra, Fóris I. Zoltán Szentkeresztbánya 1944-re, Lőrinczy József Felsőszirág 1944-re; Varga György 1944, Székely Zoltán 1944-re Dés. Dr. Bálint Dezső M.-vásárhely 1944-re, Pálffy Géza Füzeggyarmat 1943—44. Dr. vitéz Péter Aladár Orosháza 1944-re, id. Magyarai Sándor Recsenyed 1944-re, Csipkés Elek Hencida 1944-re. — Székelyudvarhelyi előfizetők: Kun Ádám 1944-re, Szabó András, özv. Lőrinczy Béláné, Baiázs János 1943—44-re, Fekete Bénéám, Gidó Domokos 1943-ra, Pap Mátvás 1941—42-re, Pál Mihály, özv. Fekete Ferencné, Bartalis Erzsébet, Incze Sándor, Radnai János, özv. Györfly Istvánné, Szabó Dénes, Révész Tamás, Szabó Gyuláné, Béres Miklós, Fülöp Gergely, dr. Bakó Árpádné 1944-re. — Dr. Egyed János Debrecen 1944-re, Kelemen Jenő Hidalmás 1943—44-re, vitéz Szőke Lajos Kispeszt 1943—44-re. — Izsáky Antalné, Bartha Gézané, dr. Székely Ferenc Dés 1944-re, özv. Szász Józsefné Szamosújvár 1944-re, Koncz Gyuláné Marosvásárhely 1944-re, Csiki Ferenc Mád 1944-re. — Korondi előfizetők: Tófalvi Balázs, ifj. Tófalvi Mihály vári, Molnos A. József, Katona János, Katona Elek, ifj. Ambrus András, Lőrincz Imre, Lőrincz Balázs, Kovács Márton 1944-re.

Kolozsvár, 1944. június 15.

Rázmány Mór,
pénztárnok.

Az Unitárius Közlöny kizárólag előfizetők díjából tartja fenn magát. Semmiféle más jövedelme nincs. Mivel a nyomdaiparban újabb drágulás állott elő, arra kérjük szeretettel előfizetőinket, tagjainkat, hogy a megállapított évi 4 pengős előfizetési díj helyett az évi 6 pengő tagdíjat szíveskedjenek be- küldeni. Minden hátrálékos előfizetőnk és tagunkat nyomatékosan kérünk arra, hogy hátrálékát sürgősen rendezze. Postatakarékpénztári csekkszám- lánk száma: 34.903.

A D. F. E. választmánya.

Dávid Ferenc Egylet örökös alapító tagsági díja: 100 P. Évi rendes tagsági díja: 6 P. Előfizetés az Unitárius Közlönyre évi: 4 P. Felkérjük hátrálékos tagjainkat és előfizetőinket, hogy díj-ukat sürgősen rendezzék. A D. F. E. csekkszám- la száma: 34.903. Minden pénz az egyleti pénztárnokhoz Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 9. szám alá küldendő.

Szerkesztő: Dr. Abrudbányai János.
A kiadásért dr. Bodor András felel.

Szerkesztőbizottsági tagok: Ferencz József, Kővári Jakab, Lőrinczy Mihály, Molnár István, Ujváry László és Ürmösy Gyula.

Unitárius Közlöny LIV. évi. 6. sz. 1944. június
Kiadóhivatal: Unitárius Kollégium,
Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 9 szám
Minerva Rt. Kolozsvár. 5550. F. v.: Major József

nem rendeztem meg